

Mélyvénás trombózis és tüdőembólia

dr. Sirák András
családorvos Velence
Semmelweis Egyetem
Családorvosi Tanszék
Tanszékvezető:
dr. Kalabay László
egyetemi tanár

MVT gyakori betegség

Legtöbbször nem gondolunk rá...

Felismerése sokszor nagyon könnyű

Néha reménytelenül nehéz

Sok a tünetszegény eset

Hajlamosító tényezők

Traumás események

Gipszrögzítés

Fekvő betegség

Műtétek

Fogamzásgátló szedés

Családi hajlam

Tumoros betegségek
és kezelésük

Diagnosztika

Panaszok: végtag fájdalom

Fizikális vizsgálat: duzzanat, elszíneződés,
oldalkülönbség

D-dimer vizsgálat

Negatív kizárja MVT lehetőségét

Pozitív felkelti annak gyanúját, de az ok más is
lehet

Doppler vizsgálat

Kezelés

Kórházi feladat

Felvétel azonnal a gyanú felmerülése után

Kezelési lehetőségek:

Antikoaguláns kezelés LMWH **terápiás adagban ($2 \times 10-15.000$ E)**

Trombolízis súlyosabb esetekben (nagy PE kockázat esetén)

Otthoni gondozás: tartós antikoaguláns kezelés rendszeres INR ellenőrzés mellett

Gondozás

- Tartós antikoaguláció
- INR 2-4 között
- Ellenőrzés legalább havonta, szükség esetén gyakrabban
- Minimum 6 hónapig, de...
- Előfordul, hogy egy életen át
- Antikoaguláns elhagyása után a visszaesés nem ritka
- Örökletes trombózis hajlam kizárandó

LMWH készítmények

- Megelőző és fenntartó adag 5.000 E
- Terápiás adag mélyvénás trombózisban:
  - 18.000 – 20.000 E két részletben.
- Fragmin, Fraxiparine, Clexan stb.

Tablettás készítmények

- Syncumar mite (1 mg) tabl
- Marfarin 1 mg, 3 mg, 5 mg
- Warfarin 3 mg, 5 mg
- Adagjuk személyre szabott
- Szoros ellenőrzés szükséges

Átmenet tablettá és LMWH között

- Műtét előtt 3 nappal elhagyjuk a Syncumar
- Vagy 5 nappal a Marfarin – Warfarin tablettát
- Másnapról LMWH napi 1x5.000 E a műtét utáni 3. napig

Átmenet LMWH és a tablettás antikoaguláns között

Műtét utáni 3. nap kezdjük az orális szert

Együtt adjuk teljes adag LMWH –val

Syncumar esetén 3 napig

Marfarin – Warfarin esetén 5 napig

Ez után csak az orális szert adjuk

Az INR ellenőrzés 2-3 naponta szükséges

Terhesség, szoptatás

- Sem Syncumar, sem Marfarin nem adható terhesnek
- Szoptatás alatt adhatók
- LMWH adható terhesség alatt
- LMWH adható szoptatás alatt is
- Aspirin fenntartásokkal adható (nincs elég adat), de valószínűleg ártalmatlan

Új gyógyszerek

- **Rivaroxaban – Xarelto 10-15-20 mg**
- **Dabigatran – Pradaxa 2x150 mg**
- **Apixaban – Eliquis 2x5 mg**
  - **Ígéretes orális szerek**
  - **Átállítás könnyebb**
  - **Túl sok tapasztalat még nincs róluk**
  - **Terhességben, szoptatás alatt nem adhatók**
  - **Embólia prevencióra alkalmasak**

Pulmonális embólia (PE)

- Életveszélyes állapot
- Kezelés nélkül a halálozás magas
- A klinikai kép változatos
- Gyakran okoz hirtelen halált
- Fiatal korban is előfordul
- Alattomos betegség
- Ismétlődhet

Mi történik a szervezetben 1

Vénás thrombosis keletkezik valahol a szervezet nagyvérköri vénáiban

Legtöbbször az aló végtag mélyvénás rendszerében, de

A medence vénás rendszerében is előfordulhat

Férfiak: periprosztatikus vénák

Nők: uterus körüli vénás rendszer

Néha nem találjuk az embólia forrását

Mi történik a szervezetben 2

A vénás trombózisból egy alvadt vérdarab
leszakad

A vérárammal sodródni kezd

Eljut a szívben a jobb pitvarba

Majd a jobb kamrán át a tüdő artériás
rendszerébe kerül,

Ott megakad az egyre szűkülő erek között

Mi történik a szervezetben 4

Az embólia által elzárt tüdő-területen megszűnik az oxigenizáció

Reflexes hatások miatt a tüdő artériákban érspasmus alakul ki (ez tovább rontja a helyzetet)

Összességében a kieső tüdő-területeken nincs légzés, ezért gyorsan hypoxia alakul ki

Tünetek

Hirtelen kezdődő dyspnoe (nehézlégzés)

Hirtelen kezdődő tachypnoe (szapora légzés)

Hirtelen kezdődő szapora pulzus, mely más okkal nem magyarázható

Hirtelen kezdődő mellkasi fájdalom

Hirtelen halál

Mikroembolizáció

- Több kisebb leszakadó embolus okozta, ismétlődő, de egyenként nem túl súlyos tünetek
- Gyakori
- Ismétlődése miatt nem mindig vesszük komolyan
- Egyenként nem túl nagy embóliák, de összességükben súlyos betegséget okoznak

Fizikális vizsgálat

Légzésszám magas, pulzus szapora

Ritmuszavarok minden formája
előfordulhat

RR lehet magasabb, normális vagy
alacsony is (→ shock)

Tüdő fölött hallgatási eltérés nem
jellegzetes

Rekeszek magasabban állnak, renyhén,
vagy nem térnek ki

Diagnosztika

Gyors fizikális vizsgálat

Helyszíni ellátás

Hospitalizálás intenzív osztályra

Diagnosztika

D-dimer (ha negatív, gyakorlatilag kizárja, ha pozitív, valószínűsíti a PE-t)

Mellkas CT

Helyszíni ellátás –1

Klinikai halál esetén reanimáció

Ennek megkezdése fogorvos feladata (is) lehet

Közben vénás trombolízis

Fájdalomcsillapítás

Általában kábító fájdalomcsillapító szükséges

Morphin 2% 20 mg - 1 ml 10 ml-re hígítva
frakcionáltan, vagy 2-4-6 mg

Helyszíni ellátás –2

Ringer infúzió

O₂ inhaláció már a helyszínen 4-5 liter/min

LMWH 5.000 E

Szállítás intenzív osztályra

A fogorvos feladata a felismerés

Gondozás

Tartós antikoaguláns kezelés

Tablettás készítmények

Syncumar, Marfarin, Warfarin

Rendszeres protrombin ellenőrzés

A cél: INR 2-4 között

Xarelto, Pradaxa, Eliquis INR mérés nem szükséges

Minimum 6 hónap, de nem ritka az életen át tartó kezelés szükségessége

**Köszönöm
megtisztelő
figyelmüket**

Dr. Sirák András
angelika@t-online.hu